

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Ndz/3/2016
Identifikačné číslo spisu:	1014201634
Dátum vydania rozhodnutia:	09.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1014201634.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: T.. A.Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, XXX XX Q., proti žalovanému: Slovenská poľovnícka komora, Disciplinárna komisia SPK č. 2, so sídlom Štefánikova 10, 811 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/209/2014 a o námietke zaujatosti vznesenej voči sudcovi Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimilovi Pavlikovskému, jednohlasne takto

rozhodol:

Sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimil Pavlikovský nie je v y l ú č e n ý z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/209/2014.

Odôvodnenie

Žalobca žalobou doručenou Krajskému súde v Bratislave dňa 3. októbra 2014 sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu - Slovenská poľovnícka komora, Disciplinárna komisia SPK č. 2, č. sp. zn. 2/2012 zo dňa 25. júna 2014 a rozhodnutia ODK SPK Malacky č. sp. zn. 001/2012 zo dňa 2. februára 2012, žiadajúc ich zrušenie podľa § 250j ods. 2, písm. a/, b/, c/, d/ a e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a vrátenie veci žalovanému na nové prejednanie a rozhodnutie.

Konanie o uvedenej žalobe je vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/209/2014 a vec bola pridelená na základe rozvrhu práce súdu na prejednanie a rozhodnutie do senátu 6S.

V priebehu konania vedenom na Krajskom súde v Bratislave žalobca doručil krajskému súde dňa 22. apríla 2016 písomné podanie, označené ako žiadosť, v ktorom v bode 2/ vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimilovi Pavlikovskému.

Námietku zaujatosti žalobca odôvodnil nasledovne: JUDr. Vlastimil Pavlikovský, sudca Krajského súdu v Bratislave sa angažuje v poľovníctve; je členom Legislatívnej komisie Slovenskej poľovníckej komory; členom tejto odbornej komisie sa nestal náhodou, ale menovaním Prezidiom Slovenskej poľovníckej komory dňa 4. mája 2015 v Bratislave uznesením č. 25/2015. Žalobca tvrdil, že z uvedeného jednoznačne pre neho vyplýva, že uvedený sudca je ako člen tejto odbornej komisie v spojení so

špičkami vo vedení Slovenskej poľovníckej komory a to jemu ako účastníkovi konania - žalobcovi, v danom spore dáva pochybnosti a obavu o nestrannosti JUDr. Vlastimila Pavlikovského predsedu senátu. Žiadal, aby JUDr. Ľudovít Pavlikovský bol vylúčený ako predseda senátu a aj ako člen senátu, ktorý bude prejednávať predmetný spor. Poukazom na právnu úpravu ust. § 30 zákona č. 315/2000 Z. z. o sudcoch a prisťahovalcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uviedol, že vec prejednávajúci sudca by sa mal sám vzdať rozhodovať takýto spor.

Sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimil Pavlikovský sa k uvedenej námietke zaujatosti vznesenej žalobcom v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn č. 6S/209/2014 vyjadril tak, že v označenej veci sa necíti byť zaujatý.

K dôvodom vznesenej námietky žalobcu JUDr. Vlastimil Pavlikovský uviedol: „Je pravdou, že som členom SPK aj členom legislatívnej komisie SPK. SPK je jednotná profesná samosprávna organizácia zriadená na základe zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov za účelom ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov pri výkone práva poľovníctva, ochrane prírody a životného prostredia, ako aj pri ostatných činnostiach súvisiacich s poľovníctvom. Legislatívna komisia SPK je odborná komisia pracujúca ad hoc, nie je zaradená do organizačnej štruktúry orgánov SPK (§ 10 Stanov SPK), nie je jej organizačnou zložkou a nepodieľa sa ani na výkonnej činnosti SPK. Členstvo v legislatívnej komisii je dobrovoľné, nie je nijakým spôsobom honorované a neplýnú z neho ani žiadne osobitné benefity.

Podotýkam, že pokiaľ žalobca namietal, že ako člen legislatívnej komisie SPK som bol do tejto funkcie menovaný Prezidiom SPK, nemožno v tomto jeho argumente nájsť vzťah vyplývajúci z dikcie § 14 ods. 1 O.s.p., keďže predmetom preskúmania podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je rozhodnutie Disciplinárnej komisie SPK.

Podľa môjho názoru, na základe skutočností, že ako sudca (i keď zároveň člen SPK) preskúmam rozhodnutie príslušného orgánu SPK vydaného v konaní podľa zákona č. 274/2009 Z. z., Stanov SPK a Disciplinárneho poriadku SPK, nemožno bez ďalšieho konštatovať, že z tohto dôvodu mám taký vzťah k veci, ktorý by ma vylučoval z konania a rozhodovania v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ neexistujú všeobecne alebo zo strany podávateľa námietky zaujatosti známe ďalšie právne relevantné skutočnosti, nemožno považovať moje členstvo vo vyššie uvedených inštitúciách za okolnosti nasvedčujúce tomu, že mám pomer k súdnej veci, k účastníkom súdneho konania alebo k ich zástupcom, a preto nemožno mať ani pochybnosti o mojej nezaujatosti.

Necítim sa byť ovplyvňovaný v žiadnej forme závislosti k účastníkovi súdneho konania na strane žalovaného, nie som ani v žiadnom pomere veci či k ostatným účastníkom súdneho konania v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p..“

Krajský súd v Bratislave podľa § 16 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 14 ods. 1 a s § 15a ods. 1 O.s.p. predložil námietku žalobcu spolu so spisovým materiálom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o zaujatosti vec prejednávajúceho sudcu s jeho vyjadrením k vznesenej námietke.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil žalobcom znesenú námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcejmu sudcovi Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimilovi Pavlikovskému vzhľadom na jeho pomer k veci a k účastníkom konania, túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) podľa § 16 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že niet zákonného dôvodu na vylúčenie sudcu Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľudovíta Pavlikovského z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15a ods. 1, 2, 3 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený.

V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania.

Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákonom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa (ne)cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť

zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. konštruuje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

V danej súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch). Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

Z obsahu vznesenej námietky nevyplývajú konkrétne skutočnosti, ktorými by žalobca odôvodňoval vznesenú námietku voči vec prejednávajúcemu sudcovi Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľudovítovi Pavlíkovskému.

Vychádzajúc s vyššie uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že skutočnosť, že sudca Krajského súdu JUDr. Vlastimil Pavlíkovský, sa angažuje v poľovníctve; je členom Legislatívnej komisie Slovenskej poľovníckej komory a členom tejto odbornej komisie sa stal menovaním Prezidiom Slovenskej poľovníckej komory dňa 4. mája 2015 v Bratislave uznesením č. 25/2015, sama osebe nie je takou skutočnosťou, ktorá by podmieňovala pochybnosti o jeho nezaujatosti konať a rozhodovať vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/209/2014, keď namietaný sudca vo vyjadrení síce potvrdil, že je členom SPK a aj členom legislatívnej komisie SPK, avšak necíti sa byť ovplyvňovaný v

žiadnej forme závislosti k účastníkovi súdneho konania na strane žalovaného, nie je ani v žiadnom pomere k veci, či k ostatným účastníkom súdneho konania v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p., a preto sa necíti byť v uvedenej veci 6S/209/2014 zaujatý.

Pokiaľ žalobca v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/209/2014 založil svoju pochybnosť o nezaujatosti uvedeného sudcu výlučne na tvrdených skutočnostiach bez tvrdenia o existencii ďalších skutočností, ktoré by preukázateľne a objektívne spochybňovali nezaujatosť namietaného sudcu vzhľadom k jeho pomeru k veci alebo jeho účastníkom resp. k jeho zástupcom, senát najvyššieho súdu zastáva názor, že samotná okolnosť, že vec prejednávajúci sudca je členom Slovenskej poľovníckej komory a jej legislatívnej komisie bez ďalších relevantných dôvodov nie je spôsobilá spochybniť nezaujatosť dotknutého sudcu.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody. Na dosiahnutie nápravy v občianskom súdnom konaní aj podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku slúžia predovšetkým opravné prostriedky, nie námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný. Iba na tomto základe však bez ďalšieho nemožno urobiť záver o splnení podmienok ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., ak súčasne nie sú k dispozícii ďalšie doložené skutočnosti, ktorých konkrétny obsah a charakter by objektivizoval uplatnenú námietku.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Vzhľadom k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, že vec prejednávajúci sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľudovít Pavlikovský nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci, keď nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. právne relevantná, a ani z vyjadrenia sudcu, nevyplýva taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.